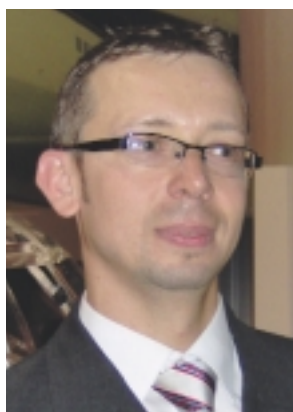

Systemy uruchamiania hamulców

Skuteczność i niezawodność hamulców zależy od jakości wielu elementów

Piotr Pyrka
Technical support manager
TRW Automotive Aftermarket

Niezawodność samochodowych układów hamulcowych zależy nie tylko od stanu współpracujących ze sobą elementów ciernych, lecz w równym stopniu od sprawności systemów ich uruchamiania.

W pionierskich konstrukcjach samochodów wzajemny docisk ciernych elementów hamulców wymuszany był przez kierowcę układem mechanicznym, złożonym z dźwigni połączonych sztywnymi cięgłami. Potem pojawiły się mechaniczne systemy hamulcowe z linkowymi cięgłami elastycznymi. To nieco nowsze rozwiązanie ze względu na prostotę swej konstrukcji przetrwało do naszych czasów w zastosowaniach niewymagających przenoszenia znacznych

Każdy elastyczny przewód hamulcowy poddawany jest w TRW wielostronnym testom

sił, czyli przy sterowaniu sprzęgłami i ręcznymi hamulcami postojowymi. Główne hamulce samochodów osobowych i dostawczych uruchamiane są obecnie przez układy hydrauliczne. Ich zalety to przede wszystkim szybkość działania i zdolność do przenoszenia zróżnicowanych obciążeń, a także równomierność rozdziału sił hamowania na poszczególne koła.

Zasadniczymi częściami hydraulicznego układu uruchamiania hamulców są: pompy hamulcowe i urządzenia je wspomagające, zaciski hamulców tarczowych i hydrauliczne rozpieracze szczęk hamulców bębnowych, sztywne i elastyczne przewody hamulcowe, korektory siły hamowania i zawory redukcyjne oraz płyny hamulcowe.

Firma TRW jest największym producentem wszystkich tych elementów hydrauliki hamulcowej, dostarczanych zarówno do fabrycznego montażu pojazdów, jak i na rynek części zamiennych. Ich rozwiązania opracowane przez TRW znajdują zastosowanie w większości samochodów produkowanych obecnie w Europie. Do najnowszych osiągnięć firmy w tym zakresie należą: elektryczny system hamulca postojowego zintegrowany z zaciskiem hamulcowym, montowany fabrycznie w modelach marek grupy VW/Audi, Lancia, Ford i Bentley, a także dostarczany dla samochodów Mercedes C i Audi A5/S5/Q5 najskuteczniejszy obecnie zacisk hamulcowy przedniej osi typu FBC (*Foundation Brakes Composite*), pozwalający na stosowanie tarcz o znacznie większych średnicach przy standardowej obręczy.

Bezpieczeństwo zależy od jakości

Ta zasada stosuje się nie tylko do najbardziej innowacyjnych konstrukcji TRW, lecz do wszystkich bez wyjątku części układów hamulcowych wytwarzanych przez tę firmę. Dlatego elementy te i materiały używane do ich produkcji są

zgodne z najbardziej rygorystycznymi wymaganiami producentów pojazdów oraz międzynarodowych instytucji kontrolnych. Na przykład wszystkie komponenty elastycznych przewodów hamulcowych spełniają wymagania:

- **AMECA** – *Automotive Manufacturers Equipment Compliance Agency* (materiały i komponenty),
- **SAE J1401** (wymagania dla przewodów hamulcowych pracujących z niewęglowodorowymi płynami hamulcowymi),
- **DOT FMVSS 106** (amerykańskie wymagania dla elastycznych przewodów hamulcowych).

Kryteriom tych instytucji muszą odpowiadać tradycyjne materiały gumowe, teflonowe oraz kompozyty materiałów elastycznych i włókien stalowych, a wprowadzane przez TRW innowacyjne tworzywa sztuczne wymogi te wręcz przekraczają. Na przykład wewnętrzna warstwa przewodów elastycznych wykonywana jest z syntetycznego kauczuku EPDM. Jest on bardzo odporny na warunki atmosferyczne (ozon), działanie wody, wysokie i niskie temperatury (zachowuje elastyczność nawet przy -40°C) i oczywiście znakomicie znosi długotrwały kontakt z płynami hamulcowymi. Drugą i trzecią warstwę stanowi kompozyt włókien stalowych z polioctanem winylu, zapobiegający przenikaniu czynników zewnętrznych do płynu hamulcowego i jednocześnie nadający przewodowi wysoką wytrzymałość mechaniczną. Z zewnątrz konstrukcję tę pokrywa powłoka z EPDM lub polichloropropenu, zwiększająca jej odporność na czynniki chemiczne, zmienne warunki klimatyczne i starzenie się materiałów.

Elementy metalowe najczęściej wykonywane są z nowoczesnych stopów aluminium i pokrywa się je specjalnymi powłokami, zwiększającymi ich trwałość. Ze względów ekologicznych powłoki te nie zawierają chromu sześciowarto-

Lepsza konstrukcja zacisku pozwala zwiększyć średnicę tarczy, czyli siłę hamowania koła

ściowego. W zaciskach hamulcowych stosowane są zarówno odlewy żeliwne, jak i stopowe na bazie aluminium. Mechanizmy samoczynnej regulacji szczęk oraz wszelkie inne elementy stalowe pokrywane są antykorozyjnymi powłokami cynkowymi.

Stuprocentowe testy

Wszystkie elementy układów hamulcowych opuszczające fabryki TRW podlegają sprawdzaniu według najostrejszych wymagań jakościowych dotyczących produktów oryginalnych. Program kontrolny jest zgodny z wymaganiami producentów pojazdów i dodatkowo rozszerzony o jeszcze ostrzejsze testy TRW.

Części aluminiowe muszą być zgodne z europejską normą 2000/53/CE. Elastyczne przewody hamulcowe przed pakowaniem poddawane są testowi szczelności przy ciśnieniach do 200 barów i testom wytrzymałościowym, podczas których ciśnienia sięgają 1100 barów. W trzydniowych próbach sprawdzana jest także kompatybilność przewodów z płynami hamulcowymi w temperaturach do 120°C i przy różnych ciśnieniach. Ponadto w stosunku do tej grupy produktów przeprowadza się próby: wytrzymałości na zrywanie i rozciąganie, odporności zmęczeniowej (800 cykli zginania na minutę przy ciśnieniu 20 barów), wytrzymałości niskotemperaturowej, odporności na korozję połączeń metalowych i odporności całego przewodu na działanie ozonu. ■